

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 34, setembre de 2014

Títol de propietat d'una obligació de l'emprèmit emès per la Junta d'Obres del Port de Tarragona l'any 1886 per a finançar les obres de construcció del Moll de Costa.

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Títol de propietat d'una obligació de l'emprèmit emès per la Junta d'Obres del Port de Tarragona per a finançar les obres de construcció del Moll de Costa 1886. Fons Junta d'Obres del Port de Tarragona, signatura 1932.

La Junta d'Obres del Port de Tarragona

El mes d'octubre de 1869 es va crear la Junta d'Obres del Port de Tarragona amb un únic objectiu: finalitzar les obres del dic de l'Oest.

Va néixer al mateix temps que les d'altres ports: Barcelona, 1869, Sevilla 1870, Santander i Palma el 1872, Màlaga el 1874 o A Corunya el 1877.

El Reglament de la Junta, que es va aprovar el 25 de novembre, definia clarament la seva funció, que no era altra que administrar els fons econòmics. La direcció de les obres anava a càrrec dels enginyers, la inspecció, de l'enginyer en cap de la província, i l'aprovació de projectes, liquidacions i recepcions d'obra, depenien directament del Ministeri de Foment.

Un dels primers problemes amb què es van trobar els membres d'aquella corporació va ser el del finançament. Els únics ingressos de què es disposava aleshores consistien en les subvencions procedents de la Diputació Provincial i de l'Ajuntament de Tarragona, que suposaven un total de 30.000 pessetes per a cadascuna de les entitats a l'any. L'altra font d'ingressos eren els arbitris i també el que procedia de les expropiacions de terrenys.

La mà d'obra la formaven els presidiaris (uns 500 en aquella època) i molts pocs operaris lliures, per tant, la partida destinada a jornals era ínfima dins el pressupost total de despeses, tot i que la manutenció dels presos anava a càrrec seu.

Malgrat tot, però, aquestes mesures no eren suficients i provocaren sovint el desànim entre els responsables portuaris.

L'emprèstit com a font de finançament

Enmig de tantes dificultats econòmiques va néixer la idea de l'emprèstit que es va fer pública per primera vegada el dia 28 de maig de 1870 a la Casa Consistorial de la ciutat. Tot i que d'entrada la idea no va ser massa ben rebuda, els membres de la Junta d'Obres del Port no es van fer enrere, per la qual cosa acordaren trametre invitacions oficials als representants del comerç, la indústria i als majors propietaris de la ciutat.

A les invitacions s'hi adjuntaven les bases aprovades de l'emprèstit, les seves garanties i els beneficis previstos, i al final de la invitació hi constava aquesta frase tan encoratjadora i coaccionadora a la vegada: "Esta Junta al dirigirse á V. tiene la confianza, de que, tratandose de un asunto de reconocido interés y notoria utilidad para esta Capital, secundará sus deseos y cooperará con noble desprendimiento á fin de que pueda llevar á cabo con la mayor actividad las obras de terminacion

del contra-muelle que corren á su cargo, debiendo V. fijar al dorso de esta invitacion el número de obligaciones que desee tomar".

Per al primer emprèstit de la Junta d'Obres del Port es van emetre 1.340 obligacions de 500 rals cadascuna a un interès anual del 6% a amortitzar en 6 anys. Com a aval s'hipotecà el producte dels drets de càrrega i descàrrega del Port i les subvencions que es rebien de la Diputació i l'Ajuntament de Tarragona. La primera subscripció suposà l'adquisició de 261 obligacions per part de la Junta, i de 213 per part de la població. En vista del poc èxit que tingué la iniciativa, ja que amb prou feines es cobrí un 33% de l'emprèstit, la Junta d'Obres del Port el negocià amb el Banc de Tarragona, qui fixà un seguit de condicions en el contracte i exigí l'autorització del Govern. El 17 d'octubre, el Ministeri de Foment resolgué negativament, per la qual cosa les esperances dipositades es dissolgueren ràpidament. A canvi, però, l'Estat concedí a la Junta d'Obres del Port de Tarragona la possibilitat d'establir nous arbitris.

L'emprèstit de 1886

Va caldre esperar fins a l'any 1886 en què, el Govern, a través d'una Reial ordre de 28 de juny, autoritzés a la Junta d'Obres del Port de Tarragona a emetre un emprèstit de 1.200 obligacions per valor de 600.000 pessetes per a finançar les obres, en aquest cas, del Moll de Costa. Aquest cop, però, la proposta obtingué els resultats esperats.

Es van fer dues sèries d'obligacions per valor de 250 pessetes cadascuna amb una renda anual del 6% amortitzables en cinc anys; la primera sèrie va veure la llum l'1 de desembre del mateix any 1886.

El document que presentem és un títol de propietat de l'obligació d'aquest emprèstit. Ens crida l'atenció, especialment, la filigrana de l'encapçalament que podem dividir en dues parts emmarcades per l'escut de la ciutat de Tarragona. A la banda dreta ens trobem amb una imatge del Port de finals del segle XIX: el dic de Llevant, el far i molts vaixells de vela atracats de punta, i a la banda esquerra, una torre que podria ser la Torre de la Móra esguardant l'horitzó i una vagoneta grua que transporta pedra de la pedrera cap al moll.

Així mateix destaca la fina decoració que emmarca el document procedent de la reputada Impremta Tasso i Serra de Barcelona. Precisament de l'impressor es conserva a l'Arxiu del Port un expedient que conté correspondència entre ell i la Junta relativa a la tramesa del material per ferrocarril, factures, o la proposta de fer el segon tiratge d'un color diferent al primer per no crear confusió.